

Харківський національний університет радіоелектроніки
Соціальна-психологічна служба

**ДОВІДКА
ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОПИТУВАННЯ АСПРАНТІВ
ЩОДО ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ**

Харків
2020

Опитування щодо якості освітньо-наукової програми (ОНП) було проведено відділом ліцензування, акредитації та внутрішньої системи забезпечення якості освіти ХНУРЕ протягом 1–4 грудня 2020 року.

Об'єктом дослідження стали аспіранти ОНП «Кібербезпека», загалом опитано 16 осіб.

Реагуючи на запитання щодо методів навчання та викладання, що застосовуються в освітньо-науковій програмі, всі опитані (16 осіб) загалом задоволені чи радше задоволені освітньо-науковою програмою, за якою вони навчаються, та методами навчання. (рис. 1).

Чи задоволені Ви загалом методами навчання і викладання заданою освітньою програмою (ОП)?

16 ответов

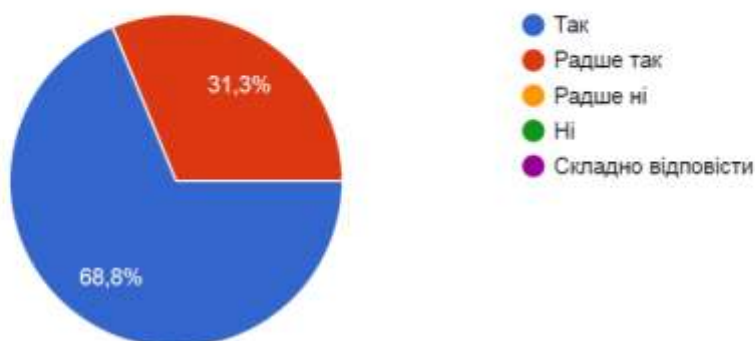

Рис.1 - Розподіл відповідей на питання «Чи задоволені Ви загалом методами навчання і викладання заданою ОП?»

Переважає більшість опитаних (15 осіб) вважають, що освітньо-наукова програма, за якою вони навчаються, у тій чи іншій мірі відповідає предметній області їхньої спеціальності. Хоча одна особа вважає, що ОП радше не відповідає предметній області їхньої спеціальності. (рис. 2).

Чи відповідає, на Ваш погляд, зміст даної ОП предметній області Вашої спеціальності?

16 ответов

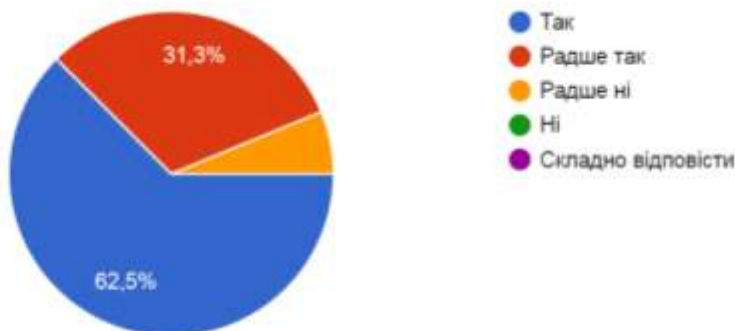

Рис.2 - Розподіл відповідей на питання «Чи відповідає, на Ваш погляд, зміст даної ОП предметній області Вашої спеціальності?»

Практична підготовка за освітньо-науковою програмою передбачає набуття аспірантами різних видів фахових компетентностей.

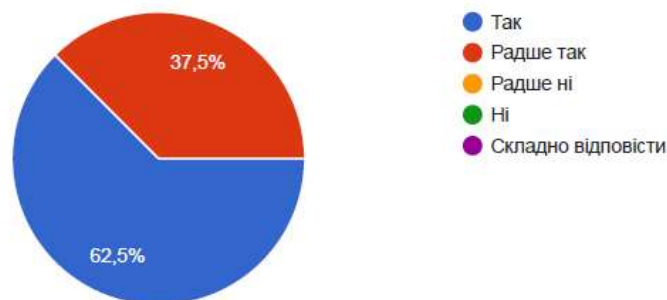
Всі опитані (16 осіб) зазначили, що вони у тій чи іншій мірі задоволені переліком фахових компетентностей, який забезпечується практичною та загальнотеоретичною підготовкою за даною ОНП (рис. 3).

Підготовка за освітньо-науковою програмою передбачає набуття соціальних компетенцій (soft skills) (наприклад, здатність діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності, управління науковими проектами тощо).

Всі опитані (16 осіб) зазначили, що вони у тій чи іншій мірі задоволені переліком соціальних компетентностей, який забезпечується практичною підготовкою за даною ОНП (рис. 4).

Чи задоволені Ви набором фахових компетентностей, які забезпечує загальнотеоретична підготовка за даною ОП?

16 ответов

Чи задоволені Ви набором компетентностей, які забезпечує практична підготовка за даною ОП?

16 ответов

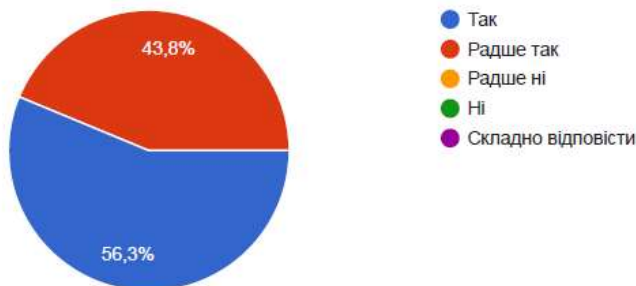

Рис.3 - Розподіл відповідей на питання «Чи задоволені Ви набором фахових компетентностей, які забезпечує загальнотеоретична підготовка за даною ОП?» та «Чи задоволені Ви набором компетентностей, які забезпечує практична підготовка за даною ОП?»

Чи задоволені Ви набором соціальних навичок (soft skills) (наприклад, уміння залагоджувати конфлікти, працювати автономно та вкоманді, застосовувати знання у практичних ситуаціях, абстрактномислити), які забезпечує підготовка за даною ОП?

16 ответов

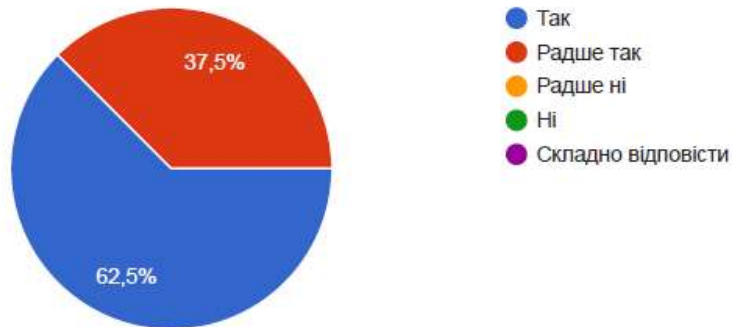

Рис.4 - Розподіл відповідей на питання «Чи задоволені Ви набором соціальних навичок, які забезпечує підготовка за даною ОП?»

Оцінюючи обсяги інформації, необхідної для вибору навчальних дисциплін, що надається за ОНП, всі опитані (16 осіб) зазначили, що інформація надається у повному чи майже у повному обсязі (рис. 5).

Чи надається загалом за даною ОП інформація щодо вибору навчальних дисциплін у повному обсязі?

16 ответов

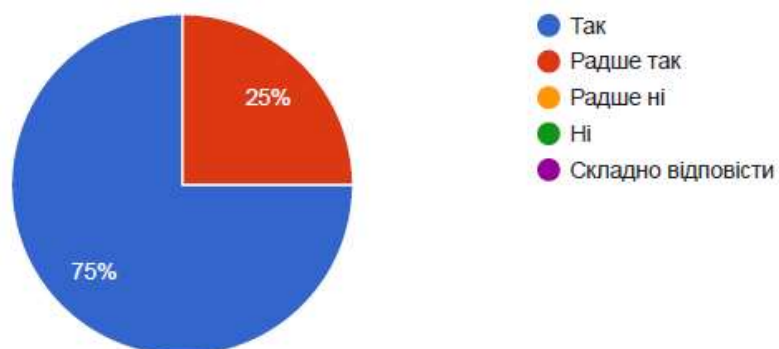

Рис. 5. Розподіл відповідей на питання «Чи надається загалом за даною ОП інформація щодо вибору навчальних дисциплін у повному обсязі?»

Оцінюючи обсяги інформації, необхідної для виконання індивідуальних завдань, що надається за ОНП, переважна більшість опитаних (15 осіб) зазначили, що інформація надається у повному чи майже у повному обсязі; 1 особа обрала позицію «50/50» (рис. 6).

У якому обсязі Вам надається інформація, необхідна для виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи за даною ОП?

16 ответов

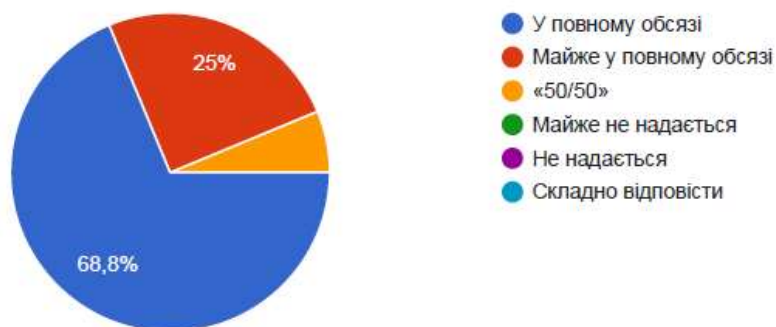

Рис. 6. Розподіл відповідей на питання «У якому обсязі Вам надається інформація, необхідна для виконання індивідуальних завдань та самостійної роботи за даною ОП?»

Учасникам опитування було запропоновано оцінити наявність/відсутність ознак студентоцентрованого підходу в освітньо-науковій програмі, зокрема таких:

- участь аспірантів у перегляді та оновленні змісту ОНП;
- використання викладачами різноманітних способів подачі матеріалу;
- надання викладачами дискусійних, проблемних завдань;
- заохочення викладачами самостійного критичного мислення;
- повага та увага до різноманітних потреб аспірантів;
- взаємоповага у стосунках «аспірант – викладач»;
- наставництво, підтримка з боку наукового керівника;
- чіткі, зрозумілі процедури реагування на скарги аспірантів, вирішення конфліктних ситуацій, що виникають у процесі навчання.

За результатами опитування з'ясовано, що, на думку більшості респондентів, в освітньо-науковій програмі у наявності майже всі ознаки студентоцентрованого підходу(рис. 7).

Чи наявні, на Вашу думку, за даною ОП такі ознаки студентоцентрованого підходу...

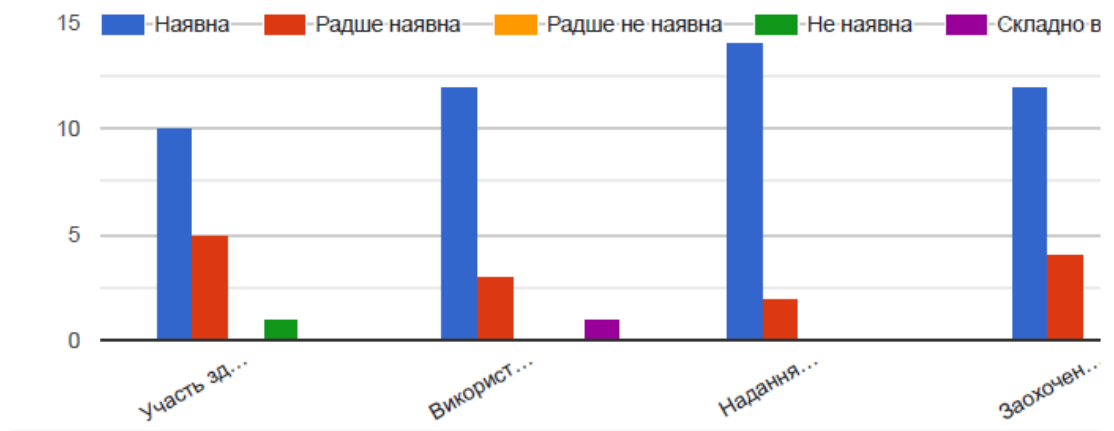

Рис. 7. Розподіл відповідей на питання «Чи наявні, на Вашу думку, за даною ОП такі ознаки студентоцентрованого підходу..?»

Більшість респондентів вважають, що у межах ОНП реалізуються такі основні принципи академічної свободи: дотримання свободи слова аспірантів (право висловлювати погляди, що можуть розходитися із загальноновизнаними); дотримання свободи творчості аспірантів; поширення знань та інформації в достатньому обсязі; свобода проведення наукових досліджень і використання їхніх результатів.

Результати опитування показали, що переважна більшість респондентів (11 осіб) мають можливість вносити пропозиції щодо розподілу обсягу навчального навантаження за окремою дисципліною. Близько четвертої частини респондентів (4 особи) вказали, що мають можливість вносити у пропозиції щодо розподілу обсягу навчального навантаження за окремою дисципліною не в повній мірі, а одна особа вказала, що немає такого права (рис. 8).

Чи є у Вас можливість вносити пропозиції, щодо розподілу обсягу навчального навантаження за окремою дисципліною (лекційні, практичні та лабораторні заняття, консультації та самостійна робота) в процесі перегляду та/або оновлення змісту ОП?

16 ответов

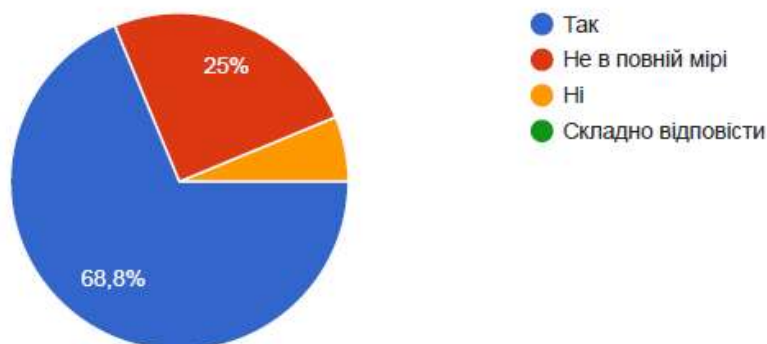

Рис. 8. Розподіл відповідей на питання «Чи є у Вас можливість вносити пропозиції, щодо розподілу обсягу навчального навантаження за окремою дисципліною в процесі перегляду та/або оновлення змісту ОП?»

Більша частина респондентів (11 осіб) указують на те, що під час навчання їх ознайомлювали зі світовими науковими здобутками за їхньою спеціальністю (рис. 9).

Чи ознайомлюють Вас під час навчання із світовими науковими здобутками у галузі даної ОП?

16 ответов

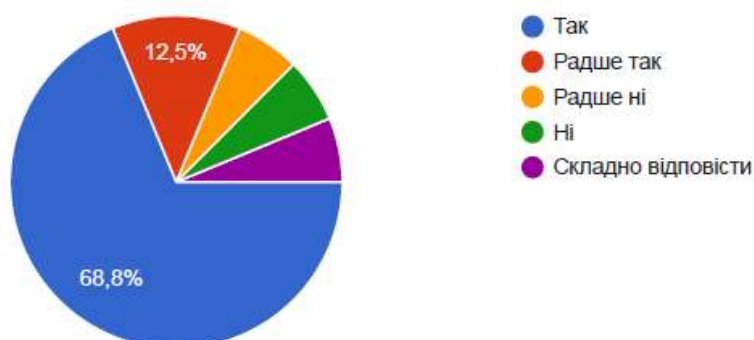

Рис. 9. Розподіл відповідей на питання «Чи ознайомлюють Вас під час навчання із світовими науковими здобутками у галузі даної ОП?»

Більша частина респондентів (11 осіб) відзначила, що в ХНУРЕ наявні процедури, які дозволяють формувати індивідуальну освітню траєкторію.

Опитування дозволило з'ясувати, що найпопулярнішим джерелом інформації про критерії оцінювання та результати навчання за освітньо-науковою програмою є сайт університету (11 осіб) та викладачі (11 осіб).

Далі за популярністю іде сайт кафедри (9 осіб) та інші здобувачі (8 осіб). Найменшою популярністю як джерело інформації в аспірантів користується сайту Наукової бібліотек (1 особа) (рис. 10).

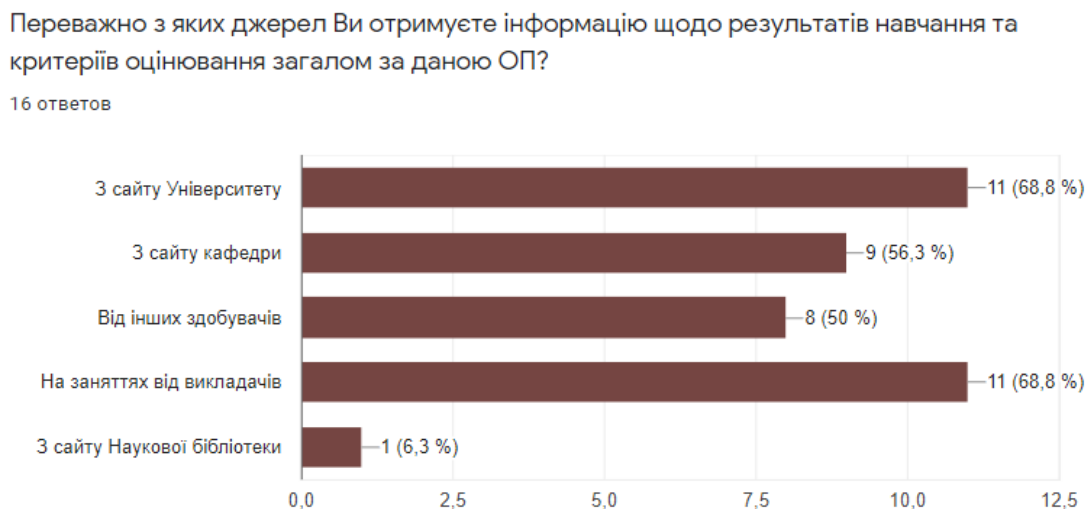

Рис. 10. Розподіл відповідей на питання «Переважно з яких джерел Ви отримуєте інформацію щодо критеріїв оцінювання та результатів навчання за даною ОП?» (в абсолютних значеннях, кількість осіб)

Як зазначають опитані, аспірантам, які навчаються за ОП, інформація про форми контролю та критерії оцінювання зазвичай повідомляється або на початку семестру (15 осіб), або безпосередньо перед контрольним заходом (8 осіб), або перед підсумковим контрольним заходом (4 особи).

На думку всіх респондентів (16 осіб), інформація щодо критеріїв оцінювання та контрольних заходів, які застосовуються в ОП, є достатньо зрозумілою (14) чи радше зрозумілою (2 особи).

Переважна більшість респондентів (11 осіб) брали участь за програмами подвійного диплому.

На думку переважної більшості опитаних (13 осіб) ХНУРЕ створює їм умови (інформаційна, організаційна підтримка) для участі у міжнародних проєктах за даною ОП.

Близько половини респондентів (8 осіб) приймали участь у міжнародних проєктах за даною ОП.

Переважна більшість респондентів (11 осіб) відзначили, що ознайомлені з процедурою повторного проходження контрольних заходів загалом за даною ОП, приблизно четверта частина (4 особи) відзначила, що ознайомлені у загальних рисах і одна особа взагалі не ознайомлена з такою процедурою.

Близько третини респондентів (6 осіб) під час відповіді на питання про заходи щодо реалізації принципів академічної доброчесності у ХНУРЕ серед аспірантів вказала на такий захід, як розміщення на сайті університету нормативної документації щодо дотримання академічної доброчесності. Ще

3 особи вказали на такий захід, як проведення заходів (наприклад, методичних семінарів, курсів з академічного письма, круглих столів) щодо поширення принципів академічної доброчесності. По дві особи вказали, що знають такі заходи, як розповсюдження методичних рекомендацій щодо академічної доброчесності та перевірка атестаційних робіт, статей та інших наукових праць на оригінальність. Дві людини вказали, що їм складно відповісти на це питання, а одна людина дала свій варіант відповіді.

Переважна більшість респондентів зазначили, що дотримуються принципів академічної доброчесності таких, як:

- Протидіяти хабарництву
- Самостійно виконувати навчальні завдання
- Посилатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей
- Надавати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх з етичними нормами.

Дані опитування щодо задоволеності рівнем підтримки, що надається аспірантам з боку університету, показали таке:

- всі респонденти задоволені в тій чи іншій мірі рівнем навчально-методичної підтримки;

- переважна більшість респондентів (14 осіб) в тій чи іншій мірі задоволені рівнем матеріально-технічної підтримки;

- майже всі респонденти (15 осіб) в тій чи іншій мірі задоволені рівнем інформаційної підтримки, а одна особа зауважила, що їй складно відповісти;

- всі респонденти в тій чи іншій мірі задоволені рівнем консультативної підтримки;

- переважна більшість респондентів (13 осіб) в тій чи іншій мірі задоволені рівнем соціальної підтримки.

Результати опитування свідчать, що жоден з респондентів не брав участі в опитуваннях щодо безпеки життєдіяльності та в опитуваннях викладач очима студентів. Більша частина опитаних (11 осіб) брала участь в опитуваннях по якості освітнього процесу; двоє респондентів брали участь в опитуванні по академічній доброчесності; по одному респонденту не брало участь в опитуванні та було складно відповісти.

Під час відповіді на питання щодо участі у заходах забезпечення безпеки життєдіяльності та здоров'я протягом останнього року, респонденти відповіли наступним чином:

- біля третини респондентів (5 осіб) відповіли, що брали участь у тренуваннях з цивільного захисту;
- більша частина респондентів (11 осіб) приймали участь в інструктажі з охорони праці;
- біля половини опитаних (8 осіб) проходили медичний огляд;
- більша частина респондентів (11 осіб) приймали участь у заняттях спортивно-оздоровчих секцій;
- два респонденти брали безкоштовні консультації психологів

- троє з опитаних не приймали участі у подібних заходах.

Переважає більшість аспірантів (15 осіб) не зверталися за допомогою з питань вирішення конфліктних ситуацій за даною ОП.

Підвищенню якості навчання за заданою ОП на думку респондентів сприяли б більш послідовні критерії оцінювання, практика в ІТ-компаніях, обговорення змісту освітніх компонент та організація досліджень аспірантами та їх керівниками.

ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОПИТУВАННЯ АСПІРАНТІВ ОНП «КІБЕРБЕЗПЕКА» ЩОДО ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

1. Переважна більшість опитаних вважають, що освітньо-наукові програми, за якими вони навчаються, у тій чи іншій мірі відповідають предметній області їхньої спеціальності. Але треба звернути увагу, що одна особа вважає, що освітньо-наукова програма не відповідає предметній області їхньої спеціальності.

2. Всі опитані зазначили, що вони у тій чи іншій мірі задоволені переліком фахових компетентностей, який забезпечується практичною та загальнотеоретичною підготовкою за даною ОНП.

3. Всі опитані зазначили, що вони у тій чи іншій мірі задоволені переліком соціальних компетентностей, який забезпечується практичною підготовкою за даною ОНП.

4. Всі респонденти у тій чи іншій мірі задоволені методами навчання та викладання, які застосовуються у даній ОНП.

5. Переважна більшість опитаних зазначили, що інформація для виконання індивідуальних завдань надається у повному чи майже у повному обсязі.

6. Більшість опитаних стверджує, що беруть участь у перегляді та оновленні змісту ОНП, проте були і ті, хто негативно відповів на питання. Проте, слід зазначити, що близько третини опитаних не має можливості, або має не в повному обсязі для того, щоб вносити пропозиції у розподіл обсягу навчального навантаження за окремою дисципліною.

7. Переважна більшість респондентів загалом задоволені тим, як реалізується в освітньо-науковій програмі студентоцентрований підхід до навчання та викладання.

8. Потребує уваги той факт, що найпопулярнішим джерелом інформації про критерії оцінювання та результати навчання за освітньо-науковою програмою є сайт університету та викладачі під час занять.

9. Більша частина опитуваних указують на те, що під час навчання їх ознайомлювали зі світовими науковими здобутками за їхньою спеціальністю.

10. Переважна більшість респондентів вважають критерії оцінювання, які застосовуються в ОНП у тій чи іншій мірі чіткими та зрозумілими. Проте приблизно четверта частина опитаних відзначила, що ознайомлені тільки у загальних рисах з процедурою повторного проходження контрольних заходів у ХНУРЕ, а одна особа взагалі не ознайомлена.

11. Треба звернути увагу, що двом респондентам було складно відповісти на питання про заходи щодо реалізації принципів академічної доброчесності у ХНУРЕ серед аспірантів.

12. На думку переважної більшості опитаних ХНУРЕ створює їм умови для участі у міжнародних проєктах за даною ОП, а приблизно половина з респондентів приймала участь у таких проєктах.

13. Загалом, більшість опитаних аспірантів вважають, що освітньо-наукова програма у тій чи іншій мірі забезпечує якісну підготовку до дослідницької діяльності та діяльності викладача.